

Kính thưa Thầy và các Thầy Cô!

Chúng con xin phép chia sẻ một số nội dung chính mà chúng con ghi chép trong bài Thầy Vọng Tây giảng từ 4h50' đến 6h00', sáng thứ Tư, ngày 16/4/2025.

PHẬT HỌC THƯỜNG THỨC

Bài 045: Phép tắc là căn bản của Phật pháp

Cư sĩ tại gia có năm giới, Sa di có 10 giới, Tỳ kheo tăng có 250 giới và Tỳ kheo ni có 350 giới. Đây chính là phép tắc chuẩn mực, là căn bản của Phật pháp! Chúng ta làm người ở thế gian có chuẩn mực, mực thước trong đời nhân xử thế, thì đó chính là phép tắc. Người không học thì không biết đến chuẩn mực và phép tắc. Hòa Thượng nói *Đệ Tử Quy* là căn bản của Phật pháp. Chữ “*Đệ tử*” có nghĩa là “*người học trò*” khi đối với Thánh Hiền và có nghĩa là “*người con*” khi đối với cha mẹ. Mỗi người học trò, mỗi người con đều có phép tắc trong vai trò bổn phận của mình. Chúng ta học Phật pháp hay học *Đệ Tử Quy* đều phải nắm chỗ cốt lõi. Học Phật pháp không phải để bình an, mạnh giỏi mà là để tu tâm thanh tịnh.

Khi nhỏ, tôi đã được thầy dạy “*ăn trông nồi, ngồi trông hướng*” - khi ăn, khi ngồi thì phải ăn, phải ngồi như thế nào? Đĩa thức ăn mà người lớn gấp rồi thì mình là người nhỏ mới được gấp. Chọn chỗ ngồi cũng không thể ngồi hướng ánh nhìn vào cửa phòng người ta. Ghế dài, ghế chính không nên ngồi vì nơi đó là vợ con người ta sẽ thường ngồi. Lúc nhỏ, tôi chẳng để ý việc này nhưng đến khi đọc sách Thánh Hiền, mới thấy mình đã được thầy giáo chỉ dạy.

Tuy vậy, ngày nay, nhiều người lại không biết những phép tắc này. Khi đến nhà người khác, họ ngổ ngáo chọn ngay chiếc ghế chính, ghế dài để ngồi, thật là vô phép vô thiên! Mặc dù như vậy nhưng hễ có ai nói đến chuẩn mực, phép tắc, thì người ta lại cho rằng đó là xen tạp, là không cần thiết. Chính vì suy nghĩ này mà tạo nên hành nghi vô lối như vậy.

Việc tạo một thói quen tốt cũng là phép tắc, là chuẩn mực. Khi tôi đến một nhà hàng, tôi sẽ ngồi đúng một vị trí mà tôi vẫn hay ngồi. Khi tôi đỗ xe ô tô, tôi sẽ đỗ ở vị trí mà tôi từng đỗ nếu còn chỗ trống. Mấy ngày nay tôi đi bấm huyết ở Hội người mù, lần nào đến, tôi cũng mang rau sạch tặng họ, tôi nói rằng kể cả tôi không bấm huyết nữa hay tôi đi công tác thì sẽ có người khác đến mang rau tặng cho họ.

Cho nên, ai nói rằng phép tắc không phải là căn bản của Phật pháp thì cần xem lại vì trong Kinh Vô Lượng Thọ, Phật nói ra Tịnh Nghiệp Tam Phước, trong đó Phước thứ nhất là “*Hiếu dưỡng Phụ mẫu, Phụng sự Sư trưởng, Từ tâm bất sát, Tu Thập thiện nghiệp*”. Đây là căn bản của căn bản nên nếu chúng ta tu pháp gì đó cao siêu mà điều

cơ bản không làm được, vậy thì những thứ cao siêu chỉ là trống không. Giống như hoa cắm trong bình không có gốc tuy đẹp nhưng chỉ vài ngày là héo.

Hòa Thượng nói: **“Đệ Tử Quy là căn bản của Phật giáo. Chúng ta tu học Tịnh Tông, không chỉ là Tịnh Tông, chỉ cần là Phật pháp, không luận là Đại thừa, Tiểu thừa, Hiển giáo, Mật giáo, Tông môn, Giáo hạ đều là lấy Tịnh Nghiệp Tam Phước làm nền tảng. Phật nói được rất hay. Ba điều này (Tịnh Nghiệp Tam Phước) là chánh nhân của ba đời chư Phật (quá khứ, hiện tại, vị lai).**

Hòa Thượng tiếp lời: **“Tất cả Bồ Tát tu hành đạt đến quả vị Như Lai đều là y theo đây mà làm nền tảng, có thể thấy Tịnh Nghiệp Tam Phước quan trọng đến nhường nào! Điều đầu tiên trong Tịnh Nghiệp Tam Phước là “Hiếu dưỡng phụ mẫu; Phụng sự Sư trưởng; Từ tâm bất sát; tu Thập thiện nghiệp”. Ở hai câu phía trước, tôi hỏi bạn, bạn làm thế nào để “Hiếu dưỡng Phụ mẫu và Phụng sự Sư trưởng”? Máy người có thể nói ra được rõ ràng và máy người có thể làm được? Xin nói với các bạn rằng “Hiếu dưỡng Phụ mẫu; Phụng sự Sư trưởng” chính là Phép tắc Người con, chánh văn gọi là Đệ Tử Quy. Vậy thì ai nói đó không phải là Phật pháp? Đương nhiên đó chính là Phật pháp!**

Hòa Thượng giải thích: **“Chữ “Đệ Tử” nghĩa là học trò. Học trò thì phải có quy củ, vậy bạn tự nhận mình là học trò của Phật Pháp Tăng-Tam Bảo nhưng quy củ của một học trò bạn lại không biết, vậy thì bạn là đệ tử của Tam Bảo không phải là thật, mà là giả. Thật là hổ thẹn đối với Tam Bảo! Cho nên, phải nên biết rằng Phép tắc Người con được thực tiễn trong hai câu đầu tiên - “Hiếu dưỡng Phụ mẫu; Phụng sự Sư trưởng” - của Phước thứ nhất trong Tịnh Nghiệp Tam Phước.**

“Thập Thiện Nghiệp Đạo thực tiễn ở hai câu sau của Phước thứ nhất, chính là “Từ tâm bất sát; Tu Thập Thiện Nghiệp”. Cho nên, dù cho bạn học thế pháp hay Phật pháp thì căn bản nền tảng chính ở hai bài khóa “Hiếu dưỡng Phụ mẫu; Phụng sự Sư trưởng” và “Từ tâm bất sát; Tu Thập Thiện Nghiệp”. Nếu bạn không từ đây cắm gốc thì dù bạn tinh tấn thế nào, nỗ lực ra sao thì bạn, đến sau cùng, vẫn là trống không. Tôi chí ít cũng đã học Phật hơn 50 năm rồi, tôi đã thấy được rất rõ ràng về việc này. Người có thành tựu đều cắm gốc từ nơi đây. Nếu không có gốc này thì không có thành tựu. Việc này chúng ta không thể không biết!”

Hòa Thượng luôn đề xướng Tịnh Nghiệp Tam Phước còn nhiều người khác thì nêu lên pháp cao siêu, không nói gốc, không nói đến móng nhà, không nói đến “Hiếu dưỡng Phụ mẫu; Phụng sự Sư trưởng; Từ tâm bất sát; Tu 10 thiện nghiệp”. Thậm chí ngay người tu Tịnh Độ mà còn cho rằng Đệ Tử Quy – Phép tắc Người con là xen tạp và cấm người trong đạo tràng đi học Đệ Tử Quy. Điều đặc biệt là họ không nhắc đến Hòa Thượng Hải Hiền. Vì sao? Vì có lẽ Hòa Thượng Hải Hiền từng nói rằng: **“Người ta hộ niệm cho mình không chắc đâu!”** Câu nói này của Hòa Thượng Hải Hiền rất có đạo lý,

muốn nói rằng chúng ta không nên ỷ lại nương nhờ, cần tự chủ, làm chủ vọng niệm và kiểm soát ý niệm sau cùng của mình.

Nếu chúng ta có phước đức nhân duyên thù thắng thì Phật A Di Đà và thánh chúng sẽ đến hộ niệm cho chúng ta. Một người bạn rất thân với tôi từng niệm Phật và cảm nhận được điều này nên đã nói với tôi rằng: “*Đây là thật!*” Chúng ta chỉ cần dụng tâm chân thành trong tu tập, trong đời nhân xử thế tiếp vật thì mọi sự mọi việc, Phật A Di Đà sẽ tự an bài cho chúng ta. Cho nên, Hòa Thượng nói rằng chỉ cần là Phật pháp, không luận là Đại thừa, Tiểu thừa, Hiền giáo, Mật giáo, Tông môn, Giáo hạ đều là lấy Tịnh Nghiệp Tam Phước làm nền tảng.

Vì không có nền tảng này mà ngày nay, trò phản thầy, thầy từ mặt học trò rồi đưa nhau trên diễn đàn khiến ai cũng biết. Vậy thì, sư đạo còn đâu nữa! Trong quá trình tôi phiên dịch bài giảng của Hòa Thượng, ít nhất có 6 lần Ngài phải chuyển đi nơi khác nên việc giảng Kinh có gián đoạn. Với Hòa Thượng, chỉ cần người ta khởi ý muốn chiếm thì Hòa Thượng đã nhường rồi. Cũng vì thiếu giáo dục nền tảng nên con cái và cha mẹ đưa nhau ra pháp đình, do đó, hiểu đạo cũng chẳng còn. Ai có con bất hiếu thì mới biết nỗi đau sẽ như thế nào, giống như thầy Thái nói, con cái coi cha mẹ như máy ATM rút tiền, là những người hầu không công. Chúng chẳng cần biết tiền từ ATM kiếm ở đâu ra và người hầu không công ấy còn bao nhiêu sức lực nữa để tiếp tục hầu!

Con người ngày nay không được xây dựng trên nền tảng của sư đạo và hiếu đạo nên họ không biết đến luân thường đạo lý. Các cha mẹ đã sơ sài qua loa, không giáo dục con cái đúng thời điểm nên phải gánh lấy hậu quả của chính mình. Tịnh Nghiệp Tam Phước là chánh nhân của ba đời chư Phật, tuy nhiên, nhiều người tu hành ngày nay đã gạt bỏ ba chánh nhân này, vậy thì họ tu hành có thành tựu hay không? Bình thường nhìn họ rất đường bệ nhưng khi vô thường đến rồi, hào khí của họ có còn hay không? Có một vị tôi được nghe kể rằng hằng ngày niệm Phật thì con cái không xuất hiện, nhưng đến khi bị bệnh, hôn mê nằm đó, con cái liền xuất hiện, không cho ai niệm Phật. Đây chính là kết quả của việc xem thường nền tảng.

Người xưa từng dạy rằng: “*Người trước lơ là thì người sau cũng theo đó mà phế bỏ*” và trên Kinh có câu: “*Người trước không dạy thì đừng trách người sau*”. Một đứa nhỏ được dạy rằng rác phải được cho vào thùng rác thì chúng nhất định cầm rác trên tay cho đến khi gặp thùng rác để bỏ vào. Hay chúng được dạy là đi tiểu thì phải vào toa lét nên chúng thà nhịn tiểu chứ không đi tiểu bừa bãi vào gốc cây hay trên đường đi. Chúng đã được lập trình sự chuẩn mực từ những việc nhỏ cho đến việc lớn thì chúng luôn giữ chuẩn mực như vậy.

Hòa Thượng đã hết lòng hết dạ khẳng định với chúng ta rằng Đệ Tử Quy – Phép tắc Người con chính là “*Hiếu dưỡng Phụ mẫu; Phụng sự Sư trưởng*”, là nền tảng của Phật pháp. Tuy nhiên, lời chỉ dạy của Hòa Thượng có mấy người có thể nghe được. Ngay đến những người đang tu Tịnh Độ, thậm chí là đang nghe pháp của Hòa Thượng

Tịnh Không cũng chưa chắc đã được nghe đến lời chỉ dạy này. Chính vì vậy, họ bài bác, ngăn cản hoặc cấm cản đồng tu học tập Phép tắc Người con. Do đó, câu nói: “*Đệ Tử Quy là căn bản của Phật giáo*” tôi đã phiên dịch thành “*Phép tắc là căn bản của Phật giáo*”, nếu không người ta nghe đến chữ Đệ Tử Quy là họ đã chê bai rồi, không thèm nghe tiếp.

Hòa Thượng cho chúng ta biết rằng dù là học thế pháp hay Phật pháp thì căn bản nền tảng chính ở hai bài khóa “*Hiếu dưỡng Phụ mẫu; Phụng sự Sư trưởng*” và “*Từ tâm bất sát; Tu Thập Thiện Nghiệp*”. Vậy, người nghe có tin vào điều này hay không? Ai tin, người ấy mới thật làm. Có người ban đầu đề xướng cực lực lời dạy của Hòa Thượng, về sau, họ thấy làm theo Hòa Thượng khó quá, nên không nhắc đến Hòa Thượng nữa mà chỉ nhắc đến Ấn Tổ. Người ta không tin lời Hòa Thượng vì họ đang cho rằng chính họ đang tu đại pháp, thần thông đạo lực của thầy họ rất huyền diệu như xe đung vào ai đó, bị ngất thì chỉ cần đọc một vài câu chú là đứng dậy đi lại bình thường.

Đây chỉ là sự huyền hoặc đến Thích Ca Mâu Ni Phật cũng không làm được! Nếu làm được, Ngài đã cứu con của bà La Sát khi bà đến kêu cứu Phật. Phật nói sẽ giúp được nếu bà ta có thể tìm thấy nắm tro bếp của gia đình nào chưa từng có người chết. Đây là chuyện không thể! Câu chuyện này muốn giáo hóa rằng con người không thể tránh được “*Sanh Lão Bệnh Tử*”, không thể tránh được chuyện tứ đại phân ly. Người thích huyền hoặc thì nhiều vì hằng ngày họ “*tinh tướng*” chứ không “*tinh tấn*”!

Hòa Thượng không nói suông mà đã trải qua 50 năm tu hành và Ngài hiểu rõ rằng nếu không trải qua nền tảng tu học thì chỉ là rỗng không mà thôi. Ngài đã có bề dày học Phật, không phải là 5, 10 năm. Trong 50 năm tu hành, không một ngày nào Ngài không niệm Phật tụng Kinh, tâm luôn hướng đến Phật, hướng đến chúng sanh, hoàn toàn không nghĩ đến bản thân. Lúc giảng Kinh Hoa Nghiêm Áo Chỉ, Ngài từng nói: “*Trong 36 năm giảng Kinh nói pháp, không ngày nào không niệm Phật, tụng Kinh, thế mà phiên nào trong tôi vẫn dấy khởi*”. Còn chúng ta chưa có công phu của 36 năm, còn chúng ta kể cả có 36 năm thì cũng là 36 năm “*tinh tướng*”! Chúng ta còn bị chi phối bởi “*danh vọng lợi dưỡng*”, luôn là cảm tình mà làm việc nên gọi là “*tinh tướng*”. Lời chỉ dạy của Hòa Thượng sẽ có nhiều người không tin nhưng không tin là việc của họ, chúng ta thì tin!

Hòa Thượng chỉ dạy chúng ta hãy cắm gốc từ Phước thứ nhất trong Tịnh Nghiệp Tam Phước. Nếu không làm được như thế thì dù hành giả tu hành tinh tấn thế nào, nỗ lực ra sao, đến sau cùng vẫn là trống không! Chính vì người ta không tin vào nền tảng nên 300.000 học trò của Ngài Lý Bình Nam chỉ có 30 người vãng sanh. Ngày nay, mức độ xen tạp, ô nhiễm của chúng ta gấp nhiều lần so với thời kỳ của Ngài Lý Bình Nam, vậy thì con số vãng sanh còn giảm sâu. Hòa Thượng đã dùng cả đời tu hành để bảo đảm, chứng minh cho lời nói của mình. Cả đời Ngài là 70 năm tu hành, đến và đi khỏi thế gian như một lữ khách, đến không không, đi cũng không không. Ngài chẳng có thứ gì

để di chúc, giao phó lại cho ai. Ngài chỉ có quyền sử dụng còn quyền sở hữu là của người khác, sử dụng xong thì trả lại cho họ.

Không phải ai cũng được biết đến, được nghe đến những lời chỉ bảo như thế này của Hòa Thượng. Thế gian, người ta tổ chức nhiều khóa học về kỹ năng, kỹ thuật, đàn ca, sáo nhị và chỉ xem trọng thứ phù phiếm đó mà lơ là nền tảng. Do đó chính bản thân họ vẫn phải trải qua sự đau khổ do xem thường nền tảng. Một tiên sỹ, cũng là một thầy giáo ở Vinh hôm trước có chia sẻ câu chuyện rằng chính thầy dạy đứa cháu ở nhà còn khó hướng hồ các thầy cô giáo của Hệ thống Giáo dục Khai Minh Đức. Một lớp cô dạy tới 20 học sinh thì càng khó khăn hơn.

Cho nên, nền tảng căn bản của giáo dục là cắm gốc chuẩn mực, bổn phận của người làm con, người làm thầy, người làm học trò. Cho dù tu pháp nào, Đại thừa, Tiểu thừa, Tông môn, Giáo hạ, Hiền giáo, Mật giáo, cho dù là thế gian pháp, Phật pháp đều phải xây dựng ở nền tảng. Chúng ta hoàn toàn tin lời dạy này của Hòa Thượng. Người khác không tin cho đến khi họ đau khổ vì xem thường nền tảng, lúc đó, họ có hối hận cũng không còn kịp nữa. Quả thật, muốn cứu vãn cũng không kịp!

Một cô Phật tử quen tôi đã lâu do bận ba cơm áo gạo tiền, danh vọng lợi dưỡng, nên chưa chú ý đến nền tảng. Khi cô ấy được tôi nhắc đến Hệ Thống thì đã rất ấn tượng vì cô có một người bạn đang gửi con học tập tại đây. Cho nên không phải người ta không thích, không muốn làm nhưng thực tế là làm khó quá vì không có người thúc đẩy, không có tấm gương để soi rọi, đặc biệt là không biết bắt đầu từ đâu. Hòa Thượng là một lão niên, có cái nhìn của thời gian, đã thấy rằng con người đã để mọi thứ, mọi cơ hội giáo dục dần dần qua đi, đến lúc quá muộn, vẫn không biết bắt đầu từ chỗ nào và trên đạo lý thì họ cũng chưa từng được nghe nói một cách rõ ràng./.

Nam Mô A Di Đà Phật

Chúng con xin tùy hỷ công đức của Thầy và tất cả các Thầy Cô!

Nội dung chúng con ghi chép lời giảng của Thầy có thể còn sai lầm và thiếu sót. Kính mong Thầy và các Thầy Cô lượng thứ, chỉ bảo và đóng góp ý kiến để tài liệu học tập mang lại lợi ích cho mọi người!